

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA
CZWARTA SEKCJA

SPRAWA FUCHS przeciwko POLSCE

SKARGA nr 33870/96

WYROK* – 11 lutego 2003 r.

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Sir N. BRATZA, *przewodniczący*,
Pani E. PALM,
Pani V. STRĄŻNICKA,
Pan M. FISCHBACH,
Pan J. CASADEVALL,
Pan R. MARUSTE,
Pan L. GARLICKI, *sędziowie*,
oraz Pani F. ELENS-PASSOS, *zastępca szefa Kancelarii Sekcji*,

Obradując na posiedzeniu zamkniętym w dniu 21 stycznia 2003 r.,

Wydaje następujący wyrok, który został przyjęty w wyżej wymienionym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 33870/96), wniesionej w dniu 1 maja 1995 r. przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej do Europejskiej Komisji Praw Człowieka („Komisja”), na podstawie dawnego art. 25 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”), przez obywatela polskiego, Henryka Fuchsa („skarżący”).

2. Skarżący, któremu przyznano pomoc prawną, reprezentowany był przez pana Wojciecha Hermelińskiego, prawnika praktykującego w

* Wyrok stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez art. 44 ust. 2 Konwencji. Tekst wyroku może podlegać korekcie edytorskiej, przed jego opublikowaniem w ostatecznej wersji.

Warszawie, Polsce. Rząd polski („Rząd”) reprezentowany był przez swojego Pełnomocnika, pana Krzysztofa Drzewickiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Skarżący twierdził, w szczególności, że polskie sądy nie poszanowały jego prawa do „rozprawy w rozsądnym terminie”, w dwóch postępowaniach administracyjnych, w których uczestniczył.

4. W dniu 1 listopada 1998 r. skarga została przekazana Trybunałowi, kiedy to wszedł w życie Protokół 11 do Konwencji (art. 5 ust. 2 Protokołu nr 11).

5. Skarga została przydzielona Czwartej Sekcji Trybunału (art. 52 ust. 1 Regulaminu Trybunału). Wewnątrz tej Sekcji ustanowiono Izbę, która miała rozpatrywać sprawę (art. 27 ust. 1 Konwencji) zgodnie z art. 26 ust. 1 Regulaminu Trybunału.

6. W dniu 1 listopada 2001 r. Trybunał zmienił skład Sekcji (art. 25 ust. 1 Regulaminu). Sprawa została przydzielona nowo utworzonej Czwartej Sekcji (art. 52 ust. 1 Regulaminu).

7. Na podstawie decyzji z dnia 11 grudnia 2001 r. Trybunał uznał skargę za częściowo dopuszczalną.

FAKTY

I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY

8. Skarżący urodził się w 1925 r. i mieszka w Ozorkowie, w Polsce.

9. Skarżący jest właścicielem gruntu w Ozorkowie. Od 1989 r. były wykonywane prace budowlane przez sąsiadów skarżącego (J.C. i Z.W., F.W.) na ich działkach przylegających do działki skarżącego.

A. Postępowanie dotyczące pozwolenia budowlanego

10. W dniu 4 lipca 1989 r. naczelnik miasta Ozorkowa wydał plan realizacyjny budynku gospodarczego na korzyść J.C. Skarżący wniósł zażalenie na powyższy plan. W dniu 30 sierpnia 1989 r. Urząd Miejski w Łodzi oddalił zażalenie skarżącego. W dniu 1 czerwca 1990 r. Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zakwestionowaną decyzję.

11. W dniu 16 października 1992 r. burmistrz Ozorkowa przyznał J.C. pozwolenie budowlane dotyczące pobudowania szopy, garażu, łącznika oraz toalety przyległej do już istniejącego domu.

12. W dniu 18 czerwca 1993 r. J.C. zwrócił się do burmistrza Ozorkowa o przyznanie nowego pozwolenia budowlanego. Pozwolenie to przyznano w dniu 23 czerwca 1993 r. Nowe pozwolenie budowlane miało unieważnić i zastąpić pozwolenie wydane w dniu 16 października 1992 r. Zarówno

skarżący, jak i J.C. zaskarżyli pozwolenie budowlane z dnia 23 czerwca 1993 r.

13. W dniu 20 sierpnia 1993 r. wojewoda łódzki uchylił decyzję z dnia 23 czerwca 1993 r. i zwrócił sprawę burmistrzowi Ozorkowa.

14. Wcześniej, w dniu 21 czerwca 1993 r., Urząd Rejonowy w Zgierzu przeprowadził wizję lokalną budowy prowadzonej na gruncie J.C. W dniu 24 czerwca 1993 r. urząd ten nakazał by prace budowlane przylegającego budynku zostały wstrzymane.

15. W dniu 23 lipca 1993 r. wojewoda łódzki wznowił postępowanie dotyczące pozwolenia budowlanego z dnia 16 października 1992 r. W dniu 17 września 1993 r. burmistrz Ozorkowa wydał dwa pozwolenia budowlane na korzyść J.C. Pierwsze pozwolenie zezwalało na kontynuowanie prac budowlanych związanych z przylegającą budowlą oraz zatwierdziło zezwolenie budowlane. Drugie pozwolenie zezwalało J.C. wybudować budynek gospodarczy oraz garaż, a także zatwierdziło plan budowy.

16. Skarżący odwołał się od obydwu decyzji. Jednakże nie uiścił opłat należnych za odwołanie. W konsekwencji wojewoda łódzki w dniu 6 listopada 1993 r. zwrócił odwołania skarżącemu.

17. Później skarżący odwołał się do Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa. W dniu 24 grudnia 1993 r. minister uchylił obydwie decyzje i nakazał by wojewoda łódzki zbadał meritum odwołania, niezależnie od nieuiszczenia opłat przez skarżącego. W dniu 2 lutego 1994 r. wojewoda łódzki utrzymał w mocy zaskarżone decyzje.

18. W dniu 3 października 1994 r., na podstawie odwołania skarżącego Naczelny Sąd Administracyjny uchylił decyzje dotyczące wydania pozwolenia budowlanego w odniesieniu do przylegającego budynku i uznał za nieważne pozwolenie budowlane dotyczące szopy i garażu. Sąd uznał, że pierwotna decyzja z dnia 16 października 1992 r. nadal obowiązywała, jako że decyzja z dnia 23 czerwca 1993 r. została uchylona w dniu 20 sierpnia 1993 r.

19. W konsekwencji, w dniu 15 lutego 1995 r., wojewoda łódzki uchylił decyzję z dnia 16 października 1992 r. przyznającą pozwolenie budowlane i zwrócił sprawę burmistrzowi Ozorkowa.

20. W bliżej niesprecyzowanym dniu skarżący wniósł skargę do wojewody łódzkiego, zarzucając brak aktywności ze strony burmistrza Ozorkowa. W dniu 1 czerwca 1995 r. wojewoda łódzki uznał, że skarga skarżącego była faktycznie zasadna i zobowiązał burmistrza Ozorkowa do wydania decyzji przed 14 czerwca 1995 r.

21. W dniu 9 sierpnia 1995 r. burmistrz Ozorkowa wydał pozwolenie budowlane upoważniające J.C. „do kontynuowania budowy szopy i garażu”. Skarżący odwołał się od tej decyzji.

22. W dniu 18 września 1995 r. wojewoda łódzki uchylił zaskarżoną decyzję i zawiesił postępowanie przed burmistrzem Ozorkowa.

23. W dniu 17 października 1995 r. burmistrz Ozorkowa wydał decyzję zezwalającą J.C. korzystać z przyległej budowli. Skarżący zaskarżył tę decyzję.

24. W bliżej niesprecyzowanym dniu skarżący wniósł skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego, zarzucając bezczynność burmistrzowi Ozorkowa. Skarga została oddalona w dniu 10 stycznia 1996 r.

25. W dniu 29 lutego 1996 r. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego z własnej inicjatywy uznał decyzję z dnia 15 lutego 1995 r. za nieważną.

26. W dniu 26 lipca 1996 r. Urząd Wojewódzki w Łodzi, mając na uwadze powyższą decyzję, zawiesił dwa postępowania wszczęte na wniosek skarżącego, odwołującego się od decyzji z dnia 9 sierpnia i 17 października 1995 r. Obydwa odwołania zostały oddalone w dniach 29 i 30 sierpnia 1996 r.

27. W dniu 14 listopada 1996 r., na wniosek skarżącego, wszczęto postępowanie mające na celu ustalenie ważności decyzji z dnia 29 lutego 1996 r.

28. Wydaje się, że w tym samym czasie skarżący wielokrotnie zwracał się o interwencję w sprawie przedmiotowej budowli i wnioskował nakazanie tzw. przymusowej rozbiórki. W dniu 9 grudnia 1996 r. Urząd Miejski w Ozorkowie odmówił podjęcia jakichkolwiek kroków w sprawie powyższego wniosku skarżącego.

29. Ponoć prace były kontynuowane przynajmniej do 24 maja 1997 r., kiedy to burmistrz Ozorkowa nakazał ich wstrzymanie. Skarżący odwołał się od tej decyzji i zwrócił się z prośbą o wydanie nakazu rozbiórki. W dniu 13 czerwca 1997 r. wojewoda łódzki uchylił decyzję wstrzymującą prace budowlane i zawiesił postępowanie.

30. W dniu 28 maja 1997 r., po wznowieniu postępowania burmistrz Ozorkowa uchylił pozwolenie budowlane z dnia 16 października 1992 r. i zawiesił postępowanie w tym względzie.

31. W dniu 16 września 1997 r. wojewoda łódzki zdecydował z własnej inicjatywy wznowić dwa postępowania odwoławcze, które zostały zawieszone w dniu 26 lipca 1996 r. W dniu 18 września 1997 r., wojewoda łódzki uchylił dwie decyzje burmistrza Ozorkowa – z dnia 9 sierpnia i 17 października 1995 r. oraz zawiesił postępowanie w tych dwóch sprawach.

32. W dniu 22 października 1997 r. burmistrz Ozorkowa wydał pozwolenie budowlane zezwalające J.C. kontynuować budowę szopy i garażu.

33. W dniu 25 października 1997 r. burmistrz zezwolił J.C. korzystać z przyległego budynku.

34. W dniu 26 stycznia 1998 r. wojewoda łódzki odrzucił odwołanie skarżącego od obydwu decyzji burmistrza. Skarżący wniósł dwa dalsze zażalenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego na decyzje wojewody.

35. W dniu 18 maja 2001 r. Naczelny Sąd Administracyjny uchylił decyzje wojewody łódzkiego oraz wcześniejsze decyzje burmistrza Ozorkowa z dnia 22 października 1997 r. Sprawa została zwrócona burmistrzowi Ozorkowa.

36. Wydaje się, że postępowanie nadal trwa.

B. Postępowanie dotyczące nakazu rozbiórki

37. Z.W. i F.W. pobudowali dom na podstawie pozwolenia budowlanego wydanego w bliżej niesprecyzowanym dniu przed 1990 r. Ponoć pobudowali oni również budynek gospodarczy, który przylegał do budynku mieszkalnego. W dniu 7 marca 1990 r. burmistrz Ozorkowa nakazał by budynek gospodarczy został rozebrany.

38. W dniu 6 grudnia 1990 r. burmistrz Ozorkowa zdecydował wznowić postępowanie dotyczące nakazu rozbiórki i zmienił decyzję z dnia 7 marca 1990 r. Upoważnił Z.W. i F.W. do korzystania z budynku gospodarczego.

39. W dniu 6 marca 1991 r., w odpowiedzi na odwołanie skarżącego, wojewoda łódzki uchylił zakwestionowaną decyzję i zawiesił postępowanie. W tym samym dniu wojewoda uchylił nakaz rozbiórki z dnia 7 marca 1990 r. i zwrócił sprawę do organu pierwszej instancji.

40. W dniu 17 stycznia 1992 r. burmistrz Ozorkowa udzielił pozwolenia Z.W. i F.W. na korzystanie z budynku gospodarczego oraz garażu.

41. W dniu 17 marca 1992 r., w odpowiedzi na odwołanie skarżącego, wojewoda łódzki uchylił zaskarżoną decyzję i skierował sprawę do Urzędu Rejonowego w Zgierzu.

42. W dniu 28 kwietnia 1992 r. Urząd Rejonowy w Zgierzu nakazał, by budynek gospodarczy i garaż zostały rozebrane do dnia 30 września 1992 r.

43. W dniu 29 czerwca 1992 r., po wniesieniu odwołania przez Z.W. i F.W., wojewoda łódzki utrzymał w mocy nakaz rozbiórki.

44. Jako, że Z.W. i F.W. nie podporządkowali się nakazowi rozbiórki, Urząd Rejonowy w Zgierzu wszczął postępowanie wykonawcze w dniu 29 grudnia 1992 r. W tym samym dniu Urząd Rejonowy w Zgierzu nałożył karę finansową na Z.W. i F.W. za niepodporządkowanie się nakazowi. Wojewoda łódzki oddalił ich odwołanie od decyzji z dnia 30 marca 1993 r.

45. W dniu 16 kwietnia 1993 r. Urząd Rejonowy w Zgierzu ponownie nałożył karę finansową na Z.W. i F.W. Ich odwołanie od tej decyzji zostało oddalone przez wojewodę łódzkiego w dniu 12 lipca 1993 r.

46. W dniu 14 lipca 1993 r., na wniosek Z.W. i F.W., wojewoda łódzki wznowił postępowanie dotyczące budowy budynku gospodarczego i garażu oraz skierował sprawę do burmistrza Ozorkowa.

47. W dniu 16 lipca 1993 r. burmistrz Ozorkowa wydał decyzję zezwalającą Z.W. i F.W. na korzystanie z budynku gospodarczego, jako budynku mieszkalnego. Skarżący odwołał się od tej decyzji.

48. W bliżej niesprecyzowanym dniu na wniosek Z.W. i F.W., Urząd Rejonowy w Zgierzu wszczął postępowanie zmierzające do wstrzymania postępowania wykonawczego dotyczącego nakazu rozbiórki z dnia 28 kwietnia 1992 r. W dniu 27 sierpnia 1993 r. postępowanie to zostało zawieszone ponieważ zgodność z prawem pozwolenia z dnia 16 lipca 1993 r. została tymczasem poddana w wątpliwość przez Urząd Miejski w Ozorkowie (na własny wniosek).

49. W bliżej niesprecyzowanym dniu skarżący złożył skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego, zarzucając beczynność wojewodzie łódzkiemu. Skarga została odrzucona w dniu 3 października 1994 r.

50. W dniu 4 października 1993 r. wojewoda łódzki, działając na własny wniosek, uznał pozwolenie z dnia 16 lipca 1993 r. za nieważne.

51. W dniu 1 marca 1995 r. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego uchylił decyzję wojewody łódzkiego z dnia 4 października 1993 r. oraz zawiesił postępowanie. Główny inspektor uznał, że skoro skarżący odwołał się od decyzji z dnia 16 lipca 1993 r., jego odwołanie powinno być zostać rozpatrzone. W dniu 9 czerwca 1995 r. wojewoda łódzki uchylił zakwestionowaną decyzję i zawiesił postępowanie.

52. W dniu 26 czerwca 1995 r. Z.W. zwróciła się do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, by uznał nakaz rozbiórki za nieważny. W dniu 25 listopada 1995 r. jej wniosek został oddalony. Z.W. odwołała się, ale w dniu 6 lutego 1996 r. Główny inspektor utrzymał decyzję w mocy.

53. W późniejszym terminie Z.W. wniosła kolejne odwołanie do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W dniu 30 grudnia 1997 r. jej wniosek został oddalony.

54. W bliżej niesprecyzowanym dniu skarżący zwrócił się do Urzędu Rejonowego w Zgierzu, by wykonał nakaz rozbiórki. W dniu 30 kwietnia 1998 r. Urząd Rejonowy poinformował skarżącego, że jego wniosek nie mógł być rozpatrzony w ustawowym terminie jednego miesiąca, ponieważ należało przeprowadzić postępowanie wyjaśniające. Tym niemniej, poinformowano skarżącego, że jego wniosek zostanie rozpatrzony do dnia 30 maja 1998 r.

55. W dniu 7 maja 1998 r. Urząd Rejonowy w Zgierzu nałożył kolejną karę na Z.W. i F.W. za niepodporządkowanie się nakazowi rozbiórki. W dniu 22 października 1998 r. wojewoda łódzki utrzymał decyzję w mocy.

56. W bliżej niesprecyzowanym dniu w 1998 r. skarżący złożył skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego, zarzucając bezczynność ze strony kierownika Urzędu Rejonowego we wdrażaniu nakazu rozbiórki.

57. W dniu 17 listopada 1999 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Zgierzu wydał tytuł wykonawczy przeciwko Z.W. i F.W. Nałożył na nich również karę pieniężną.

58. W dniu 23 lutego 2000 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę skarżącego na bezczynność Urzędu Rejonowego w Zgierzu we wdrażaniu nakazu rozbiórki. Sąd uznał wprawdzie, że postępowanie wykonawcze trwało nadmiernie długo i że powinno zostać zakończone tak szybko, jak to możliwe, jednakże nie stwierdził braku aktywności ze strony władz wskazując, że Urząd Rejonowy w ostatnim czasie podejmował decyzje zmierzające do wykonania nakazu rozbiórki. Decyzje te mogą zostać faktycznie wykonane w najbliższej przyszłości.

59. Wydaje się, że postępowanie nadal trwa.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ART. 6 UST. 1 KONWENCJI

60. Skarżący skarżył się, że w obydwu postępowaniach, w których uczestniczył, właściwe władze nie poszanowały jego prawa do „rozprawy w rozsądnym terminie” i zarzucał naruszenie art. 6 ust. 1, który we właściwej części stwierdza:

„Każdy ma prawo do ... rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez ... sąd ... przy rozstrzygnięciu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym ...”.

61. Rząd zakwestionował to stanowisko.

A. Orzecznictwo Trybunału

62. Trybunał przypomina, że rozsądna długość postępowania musi być oceniana w świetle konkretnych okoliczności sprawy przy uwzględnieniu kryteriów wypracowanych przez orzecznictwo Trybunału. W szczególności, ocenić należy skomplikowanie sprawy, postępowanie skarżącego oraz właściwych władz, a także wagę konsekwencji postępowania dla skarżącego (zobacz na przykład, *Frydlender przeciwko Francji* [GC], nr 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII; oraz *Humen przeciwko Polsce* [GC], nr 26614/95, § 60, 15 października 1999 r., niepublikowany).

B. Postępowanie w sprawie pozwolenia budowlanego

1. Okres podlegający rozpatrzeniu

63. Postępowanie rozpoczęło się w dniu 4 lipca 1989 r., kiedy to burmistrz Ozorkowa wydał plan realizacyjny. Jednakże okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się w dniu 1 maja 1993 r., kiedy to weszła w życie deklaracja na mocy której Polska uznała prawo do skargi indywidualnej, na gruncie dawnego art. 25 Konwencji. Postępowanie ponoć nadal trwa. Całkowita długość postępowania w sprawie skarżącego, w dniu wydania niniejszego wyroku, wynosi zatem 13 i pół lat, z czego okres 9 lat i 8 miesięcy podlega jurysdykcji Trybunału *ratione temporis*.

64. Trybunał odnotowuje, że w celu oceny długości postępowania należy mieć na uwadze osiągnięty etap postępowania w dniu 1 maja 1993 r. (zobacz między innymi sprawę *Humen przeciwko Polsce* cytowaną powyżej, §§ 58-59).

2. Twierdzenia stron

65. Rząd nie ustosunkował się do kwestii zgodności długości postępowania z wymogiem „rozsądnego terminu”.

66. Skarżący twierdził, że długość przedmiotowego postępowania naruszyła art. 6 ust. 1 Konwencji.

3. Ocena Trybunału

67. Trybunał zauważa, że sprawa skarżącego była z pewnością ponad przeciętnie skomplikowana. Fakt ten jednakże nie może usprawiedliwiać całkowitej, znacznej długości postępowania.

68. Trybunał nie znajduje żadnych dowodów, które wskazywałyby, że w trakcie postępowania skarżący przyczyniał się do jego przewlekłości, czy też w jakikolwiek inny sposób zakłócał jego właściwy tok. W związku z powyższym Trybunał uznaje, że postępowanie skarżącego nie przyczyniło się do długości postępowania.

69. Trybunał odnotowuje, że od 1 maja 1993 r., kiedy Polska uznała prawo do skargi indywidualnej, istniały okresy braku postępu w sprawie. W szczególności Trybunał podkreśla, że ilość decyzji dotyczących legalności pozwolenia budowlanego z dnia 16 października 1992 r. wskazuje na to, że władze nie działały z należytą starannością (zobacz pkt. 11-18 powyżej). Co więcej, Trybunał zauważa, że istniały okresy beczynności w postępowaniu przed Naczelnym Sądem Administracyjnym, po wniesieniu odwołania przez skarżącego od decyzji burmistrza z dnia 26 stycznia 1998 r. W pierwszym postępowaniu, po zwłoce wynoszącej trzy i pół roku, Naczelny Sąd Administracyjny wydał wyrok w dniu 18 maja 2001 r. i zwrócił sprawę burmistrzowi Ozorkowa. Drugie postępowanie wydaje się, że jest nadal zawisłe przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. Brak postępu w sprawie

doprowadził do zwłoki wynoszącej prawie pięć lat (zobacz pkt. 34 i 35 powyżej). Ponieważ nie przedstawiono żadnego usprawiedliwienia powyższych okresów beczynności należy uznać, że władze krajowe ponoszą za nie odpowiedzialność.

70. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy oraz całkowitą długość postępowania Trybunał uznaje, że wymóg „rozsądnego terminu”, zagwarantowany przez art. 6 ust. 1 Konwencji, nie został zachowany w obecnej sprawie. W związku z czym doszło do naruszenia tego artykułu.

C. Postępowanie dotyczące nakazu rozbiórki

1. Okres podlegający rozpatrzeniu

71. Postępowanie rozpoczęło się w dniu 7 marca 1990 r., kiedy to burmistrz Ozorkowa wydał pierwszy nakaz rozbiórki. Jednakże okres podlegający rozpatrzeniu rozpoczął się w dniu 1 maja 1993 r., kiedy to weszła w życie deklaracja Polski uznająca prawo do skargi indywidualnej, na gruncie dawnego art. 25 Konwencji. Postępowanie ponoć nadal trwa. Całkowita długość postępowania w sprawie skarżącego w dniu przyjęcia wyroku wyniosła zatem ponad 12 lat i 10 miesięcy, z których okres ponad 9 lat i 8 miesięcy podlega jurysdykcji Trybunału *ratione temporis*.

72. Trybunał odnotowuje, że w celu oceny, czy długość przedmiotowego postępowania była rozsądna należy wziąć pod uwagę stan sprawy osiągnięty w dniu 1 maja 1993 r. (zobacz między innymi wyrok w sprawie *Humen przeciwko Polsce*, cytowany powyżej, pkt. 58-59).

2. Argumentacja stron

73. Rząd nie ustosunkował się do kwestii zgodności długości postępowania z wymogiem „rozsądnego terminu”.

74. Skarżący twierdził, że długość przedmiotowego postępowania naruszyła art. 6 ust. 1 Konwencji.

3. Ocena Trybunału

75. Trybunał uznaje, że sprawa nie była szczególnie skomplikowana. Nie znaleziono żadnych podstaw do twierdzenia, że postępowanie skarżącego spowodowało zauważalną zwłokę w postępowaniu. Trybunał jednakże odnotowuje, że pewna zwłoka w postępowaniu może zostać przypisana sąsiadom skarżącego. Trybunał zauważa, że wniesli oni odwołania od decyzji nakładających na nich kary pieniężne za niepodporządkowanie się nakazom rozbiórki (zobacz pkt. 44-45 i 55 powyżej).

76. Trybunał zauważa również, że istniał okres beczynności wynoszący półtora roku, w następstwie decyzji *ex officio* wydanej przez wojewodę łódzkiego z dnia 4 października 1993 r., która została uchylona w dniu 1 marca 1995 r. przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Co więcej,

Trybunał odnotowuje, że Naczelny Sąd Administracyjny, w wyroku z dnia 23 lutego 2000 r. uznał, że postępowanie wykonawcze trwało nadmiernie długo (zobacz pkt 58 powyżej). Na zakończenie Trybunał zauważa, że na podstawie posiadanych informacji wydaje się, że nakaz rozbiórki z dnia 28 kwietnia 1992 r. nie został wykonany.

77. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy oraz biorąc pod uwagę całkowitą długość postępowania Trybunał uznaje, że wymóg „rozsądnego terminu”, określony przez art. 6 ust. 1 Konwencji, nie został w obecnej sprawie poszanowany. Tym samym doszło do naruszenia tego postanowienia.

II. ZASTOSOWANIE ART. 41 KONWENCJI

78. Art. 41 Konwencji stwierdza:

„Jeżeli Trybunał stwierdzi, że nastąpiło naruszenie Konwencji lub jej Protokołów, oraz jeśli prawo wewnętrzne zainteresowanej Wysokiej Układającej się Strony pozwala tylko na częściowe usunięcie konsekwencji tego naruszenia, Trybunał orzeka, gdy zachodzi potrzeba, słuszne zadośćuczynienie pokrzywdzonej stronie”.

A. Szkoda

79. Skarżący nie domagał się odszkodowania za szkodę pieniężną. Jednakże, w związku ze szkodą niepieniężną skarżący zwrócił się do Trybunału o przyznanie mu 100 000 PLN [około 25 000 EUR].

80. Rząd uznał wyższą kwotę za wygórowaną.

81. Trybunał przyznaje, że skarżący z pewnością poniósł szkodę niepieniężną, wynikającą ze stresu i frustracji spowodowanych nadmiernie przewlekłym postępowaniem w jego sprawach. Dokonując swojej oceny na zasadzie słuszności Trybunał przyznaje skarżącemu z tego tytułu 8000 EUR.

B. Koszty i wydatki

82. Skarżący, który uzyskał pomoc prawną od Rady Europy w związku z postępowaniem przed Trybunałem, domagał się zwrotu kosztów i wydatków w wysokości 1500 USD poniesionych w tym postępowaniu.

83. Rząd utrzymywał, że roszczenie skarżącego było wygórowane.

84. Trybunał ocenił roszczenie skarżącego w świetle kryteriów wypracowanych w swoim orzecznictwie (zobacz *Nikolova przeciwko Bułgarii* [GC], nr 31195/96, § 79, ECHR 1999-II; *Baranowski przeciwko Polsce*, nr 28358/95, § 85, ECHR 2000-III; oraz *Kudła przeciwko Polsce* [GC], nr 30210/96, § 168, ECHR 2000-XII).

Stosując powyższe kryteria do obecnej sprawy oraz dokonując oceny na zasadzie słuszności, Trybunał uznaje za rozsądne przyznać skarżącemu 1500 EUR w ramach kosztów, wraz z jakimkolwiek podatkiem od wartości dodanej, który może zostać naliczony. Od powyższej kwoty należy odjąć

kwotę 630 EUR, którą skarżący otrzymał w ramach pomocy prawnej od Rady Europy.

C. Odsetki

85. Trybunał uznaje za właściwe, by odsetki w razie zwłoki zostały ustalone w oparciu o marginalne stopy kredytowe Europejskiego Banku Centralnego, do których należy doliczyć trzy punkty procentowe (zobacz *Christine Goodwin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu* [GC], nr 28957/95, § 124, mający być opublikowany w ECHR 2002).

Z tych powodów Trybunał jednogłośnie

1. UZNAJE, że miało miejsce naruszenie art. 6 ust 1 Konwencji w związku z nadmierną długością postępowania dotyczącego pozwolenia budowlanego;

2. UZNAJE, że miało miejsce naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji w związku z nadmierną długością postępowania dotyczącego nakazu rozbiórki;

3. UZNAJE że:

(a) pozwane Państwo ma zapłacić skarżącemu, w przeciągu trzech miesięcy od dnia w którym wyrok się uprawomocni zgodnie z art. 44 ust. 2 Konwencji, następujące kwoty:

(i) 8000 EUR (osiem tysięcy euro) w związku ze szkodą niepieniężną, która zostanie przeliczona na walutę krajową pozwanego Państwa po kursie z dnia uregulowania należności;

(ii) 870 EUR (osiemset siedemdziesiąt euro) w związku z kosztami i wydatkami;

(iii) jakikolwiek podatek, jaki może zostać naliczony od powyższych kwot;

(b) od upływu wyżej wymienionych trzech miesięcy do dnia uregulowania należności płatne będą zwykłe odsetki od powyższej kwoty, po kursie równym marginalnej stawce kredytowej Europejskiego Banku Centralnego z okresu zwłoki, plus trzy punkty procentowe;

4. ODDAŁA jednogłośnie pozostałe roszczenia skarżącego o zadośćuczynienie.

Sporządzono w języku angielskim i ogłoszono na piśmie w dniu 11 lutego 2003 r., zgodnie z art. 77 ust. 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Françoise ELEN-PASSOS
Zastępca Kanclerza Sekcji

Nicolas BRATZA
Przewodniczący